

Vad gör vi idag?

Vi ställde frågan:

”Vad gör ni idag (2009) inom förvaltningen/bolaget för att främja integration?”

- *Frågan avser både ordinarie verksamhet och projekt eller liknande.*
- *Frågan avser både insatser som riktas direkt mot de med utländsk bakgrund (flyktingstatus och frivilligt invandrade) och insatser som riktar sig mot samtliga kommuninvånare.”*

Gislaveds kommun

Gislaveds Näringsliv AB

Vi har en projektansökan om förstudie tillsammans med AMO, Komvux och Arbetsförmedlingen. Projektet är Centrum för invandrare som vill ta steget. Förstudien skall bl.a. omfatta möjligheten till att starta eget. Omfattningen av förstudien var beräknad till 6 månader, blir sen resultatet enligt förväntan är tanken att söka pengar för 3 år.

Nu var det tyvärr så att vi fick avslag på vår ansökan men intensionen är att söka igen.

AB Gislavedshus

- AB Gislavedshus håller på att ta fram en utvecklingsplan för vårt stora bostadsområde från rekordåren. Detta arbete siktar mot att få ett helhetsgrepp från många kommunala och andra intressenter. Självklart är energifrågor, stamrepareringar och andra fastighetstekniska frågor viktiga men sociala projekt och möjlighet till ökat boinflytande och ansvarstagande från hyresgästerna sida är också betydelsefullt. Arbetet med utvecklingsplanen startade i oktober 2009 och planeras vara klart till sommaren 2010. Genomförande kommer sedan att pågå under minst en femårsperiod.
- Vi upplåter en stor lokal till moské för Islamska kulturföreningen som vi samarbetar med när det gäller boinflytandefrågor i ett visst område.
- Vi har hemspråkskanaler som man kan välja ur vårt Kabel-TV utbud.
- Alla våra 2 570 lägenheter har tillgång till en fri bandbredd på 0,5 Mbit/sek Internet som främjar kontakten med andra och ens tidigare hemland.
- Vi har hjälpt personer att starta eget företag, t ex. en kiosk i våra lokaler på Trasten.
- Vi anlitar ett städföretag som drivs av boende på vårt område och som kommer från andra länder.
- Vi har ett nära samarbete med flyktingsekreterarna Inga och Amra som hjälper kommande flyktingar att få lägenheter. När en flykting är aktuell för egen lägenhet, dvs flyktingmottagningen har bedömt att flyktingen är berättigad till bostad i kommunen samt tagit reda på vilken storlek och vilken kostnad som rimlig för den sökande. då hjälps vi åt att hitta lämplig bostad och de hjälper tillsammans, med områdeschefen, till så att visning kan ske. Kontraktet skickas till flyktingmottagningen för påskrift. När det är tid att hämta nycklar kommer den nya hyresgästen till oss själv (om det finns goda språkkunskaper), eller får de hjälp av Inga och Amra då med tolkhjälp.
- Vi informerar i samband med hämtandet av nycklar om boendet och de ordningsregler som finns samt hur hyresgästen går tillväga när man möter olika problem i våra bostadsområden. Vi har en särskild inflyttningsbroschyr och inflyttningskasse med lite olika praktiska saker.

- Eftersom vi har ett begränsat antal ettor till vårt förfogande (det är oftast denna storlek som är efterfrågad!) har vi beslutat att i särskilda hus/områden låsa rum för att få mindre lägenheter.
- För extremt stora familjer har vi slagit ihop två lägenheter (3:or) för att få till stora utrymmen, även där har vi tillgodosett den invandrandes behov genom att låsa rum, även tagit ut vitvaror och spisar för att göra kök till ett extra rum.
- Vi har även ett bra och nära samarbete med socialkontoret i Gislaveds kommun, även där hjälps vi åt att ordna boende för invandrare med bostadsbehov. I de fall det finns tolkbehov får vi hjälp med detta genom invandrarens handläggare.
- Vi har anställt personal med utländsk bakgrund inom företaget, samt att vi ofta har invandrare i olika arbetsmarknadsprojekt, praktik, prao mm. Under åren har vi även haft och har ett antal feriearbetare, både inom fastighetsskötsel och administration.
- Vi hjälper alla våra hyresgäster tillrätta med de frågor de har, vid ett besök av vår fastighetsskötare ca 14 dagar efter inflyttning.
- Årligen gör vi ett besök i samtliga lägenheter där vi kontrollerar lägenhetens standard och skötsel, där har också hyresgästen möjlighet att ställa frågor.

Uppgifterna lämnade av Stanley Guldmyr.

Bygg- och miljöförvaltningen

Jag tror inte att vi kan säga att vi gör något aktivt för att främja integrationen mer än att behandla alla på ett likartat sätt.

Men det händer att vi i våra kontakter med människor med annan etnisk bakgrund (om t ex bygglöv eller livsmedelstillstånd) påstås var invandrarfientliga.

Kulturförvaltningen

På biblioteket i Gislaved finns en bibliotekarietjänst med ansvar för mångkultur. Målet är att öka antalet besökare/användare med utländsk bakgrund på biblioteket. Det ska ske genom en förbättrad kontakt och dialog med olika invandrargrupper, samverkan med förskola och skola och olika typer av aktiviteter. Hittills har der bl.a. genomförts språkcaféer, utställningar, information via SFI och barnaktiviteter.

På bibliotekets hemsida finns följande:

Information om biblioteket på elva olika språk förutom svenska.

Vår katalog med skön- och facklitteratur på tretton olika språk. (Därutöver finns möjligheter at beställa via vandringsbiblioteket.)

Länk till Internationella biblioteks webbplats.

Länk till "Ask the library" är en nationelltjänst där du kan ställa alla typer av frågor till biblioteket på tio olika språk.

På biblioteken finns det också tidskrifter och tidningar på ett tiotal språk.

Det finns ett utbud av lättläst litteratur och språkkurser som stöd för att lära sig svenska.

Genom vår dans-, teater- och musikverksamhet på ungdomens kulturhus skapar vi en gemensam mötesplats för alla unga människor oavsett etnisk bakgrund.

Räddningstjänsten

Rekrytering av personal

Vid rekrytering av personal försöker vi få en etniskt representation som speglar samhället i stort. Vi stöter tyvärr ofta på språkliga brister. I uttryckningstjänsten kan vi av säkerhetsskäl inte acceptera att det som sägs muntligt riskerar att missuppfattas.

Utbildning i skolan

Brandskyddsutbildning genomförs för alla elever i skolan i F-klass, Åk 2, Åk 5, och Åk 8. På beställning även på gymnasienivå och på SFI-utbildningar.

Hem- och fritidssäkerhet

Gratisutbildning i ämnet bedrivs för alla grupper eller organisationer efter anmälan till räddningstjänsten. Det är ofta föreningar och liknande grupper som är beställare. Ett problem är att nå ut med information att utbildningen finns, särskilt invandrargrupper..

Ungdomsprojekt

Räddningstjänsten i samarbete med socialtjänst, skola och polis driver ett ungdomsprojekt. Syftet är att fånga upp elever som riskerar hamna utanför samhällets normer. I projektet hanteras skydd och säkerhet, ansvar och värderingar. Arbetet har bedrivits under två år och flera berörda har uppskattat insatserna. Projektet avslutas 2009 med en utvärdering. Kan fortsättas om så beslutas.

Fritidskontoret

Vi har sedan drygt ett tillbaka genomfört nattvandringar ett antal fredagar-lördagar med hjälp av föreningar. På flera av dessa har vi haft hjälp av invandrarföreningar både när de gått själv och när de gått tillsammans med "en svensk förening". Vi har fått en positiv respons från de föreningar som "tvingats" gå tillsammans som på detta sätt lär känna varandra. Det har också varit positivt att få ut invandrarföräldrar i centrum på helgerna.

När vi får förfrågningar från invandare om att starta en förening inleder vi alltid diskussionen med att kolla om det finns befintliga motsvarande "svenska" föreningar. I de fall det finns så föreslår vi dem att kontakta dessa för medlemskap. Ett bra exempel på detta är Gislaveds IS som har många invandrare som spelar fotboll i sin förening. Det finns flera liknande exempel.

I övrigt kan vi inte påstå att vi för närvarande gör något speciellt som främjar integration av invandrare. Däremot hade vi stora planer för några år sedan då undertecknad och Thomas Brandin planerade för ett stort integrationsprojekt men det

blev av ett speciellt skäl inte av. Dessa tankar finns fortfarande och kommer eventuellt att dammas av under år 2010. Det är dock väsentligt att en del förutsättningar kan uppfyllas för en sådan uppstart.

Kommunstyrelseförvaltningen

Planering

I samband med FÖP Gislaved försökte vi hitta någon med utländsk bakgrund som ville ingå i någon av våra fokusgrupper. Vi lyckades inte. Under samrådsmötena i Tummetotten (turistbyrå) kom dock några. Några skriftliga yttranden har också kommit från "denna grupp". Något genom AMO. Arbetet med lågstadieeleverna på Gullvivan kan väl också sägas vara en del i detta arbete.

Kansli

Den 11 mars i år höll vi en information och frågestund om kommunens organisation och hur den fungerar, som jag höll i tillsammans med Niclas och Marie, och därefter var det information och frågestund från partierna som är representerade i fullmäktige. Inbjudan gick ut via annonser i tidningen och via utskick till invandrarföreningarna, via vuxenutbildningen på gymnasiet mm.

Att vi höll informationen hade sin bakgrund i en träff med somaliska föreningen som hade önskemål om det.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Gullvivan

Angående integrationsarbete på Gullviveskolan

Med tanke på den mångfald som finns i vårt elevunderlag är det ett måste i vår verksamhet att ha inkludering/integration som en naturlig del i vardagsarbetet. De specifika faktorer som finns att peka på är:

- Tolk använder vi oss av i alla de samtal som genomförs med föräldrar och vårdnadshavare där behovet finns. Detta behov är på vårt område mycket stort. Vi gör detta för att säkerställa att information och pedagogiska planer mm ska förankras hos alla på ett rättmätigt vis.
- Vi har på området också en kulturell mångfald hos vår personal. Vi har personal med bosniska, persiska, somaliska och finska som modersmål. Detta gör att vi i många fall kan närma oss familjer med dessa språkliga bakgrunder.

Vi ser förskolan som en mycket viktig arena för integration, där föräldrar från olika kulturer träffas kring sina barn.

Vi anordnar som komplement till föräldramöten, kulturaftnar där vi visar vår svenska kultur och andra kulturer visar sin, det kan vara musik, bilder, kläder, vi dansar mm

och så äter vi massor av mat från olika kulturer, dessa kvällar är mycket välbesökta och uppskattade.

Vi har också varit med i projektet ideéskola för mångfald där ett av våra mål var och är att lära mer om andra kulturer och få föräldrar mer delaktiga.

Vi dokumenterar mycket med bilder för att alla ska förstå vad det är vi gör i förskolan.

Framförallt har vi många diskussioner om hur vi bemöter våra barn och vuxna från andra kulturer. Vi vill att alla barn ska vara stolta över sina föräldrar oavsett ursprung.

Vi är "nyfikna" och intresserade av andras kulturer.

Detta är lite av vad vi gör.

Gymnasiet

Vi gör ett aktivt förebyggande arbete som hör ihop med vår likabehandlingsplan.

Alla klasser i åk 1 har tittat på och diskuterat filmen Elixir som i hög grad handlar om integrationsproblematiken.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen är enligt reglementet § 1 "organ för invandrar- och flyktingfrågor". Vad detta rent praktisk innebär är inte lätt att tolka.

Vad som dock är tydligt är att socialnämnden **ansvarar för flyktingmottagandet** enligt det avtal som är tecknat mellan kommunen och numera länsstyrelsen.

I detta ingår en tydlig **process för introduktion**. Denna finns dokumenterad i den s.k. LÖKEN som är en lokal överenskommelse mellan myndigheter och kommunala förvaltningar, som har en "uppgift" i introduktionen av flyktingar.

Målet för flyktingverksamheten i Gislaveds kommun är att alla nyanlända, efter introduktionen, har egen försörjning och är delaktiga i det svenska samhället.

Integrationsbokslut görs årligen.

GIV-Gislaveds Internationelle Vänner: Ett samarbetsprojekt mellan socialförvaltningen och studieförbundet vuxenskolan i syfte att "bygga broar" mellan invandare och tidigare boende i kommunen genom att få igång en fadderverksamhet.

Värdegrundsbildning- i samverkan med andra kommuner i länet. Utveckla det upplägg som finns i projektet "Värdegrund för det svenska samhället"

Inom den **myndighetstyrda verksamheten** är det viktigt att behandla alla lika oavsett varifrån man kommer. Om man inte förstår språket är det viktigt att få tillgång till tolk.

Tolkförmedling- socialnämnden driver en tolkförmedling och förmedlar tolkar på ett 40-tal språk.

Inom **äldre- och handikappomsorgen** tänker man ofta i samband med anställningar att finna personer med kultur- och språkkompetens.

Verksamheterna har också ställt upp med **praktikplatser** för att ta emot studerande, som finns med i särskilda arbetsmarknadsprojekt exempelvis "Jobb för alla" som drivs av skolan.

Tekniska kontoret

Har inga projekt.

Gnosjö kommun

Socialförvaltningen

Här kommer en snabbinventering av våra insatser på soc.

- Vi efterstävar medvetet att anställa personer med utländsk bakgrund. Tyvärr har vi ingen statistik, men det är något vi borde ta fram. Jag tror att vi ligger i topp. Vi skulle kunna göra en inventering via våra arbetsledare inom äldre-och handikappomsorgen i Gränslös regi. Möjligen starta ett projekt för att få ännu mer tryck i denna fråga.
- Vårt EU-projekt "utkiken" har som mål att ha en viss procent deltagare med invandrarbakgrund.
- Vi planerar att ta fram informationsmaterial om vår verksamhet på de viktigaste invandrar språken.
- Vi försöker i någon mån tillgodose de olika kostinriktningarna inom äldreomsorgens matsedlar.
- I LOV-utredningen har vi särskilt uppmärksammat intresset av att starta företag bland vietnameser inom hemtjänstsektorn för sina landsmän. Intressant.

KUF

Inom KUF kan man sammanställa integrationsarbetet inom följande kategorier.

Simhall och Friskotek

Simhallen och Friskoteket vänder sig till samtliga kommuninvånare där en betydande del av våra invandrare nyttjar våra tjänster. Simhallen arrangerar dessutom speciellt riktad simundervisning för invandrare som går på GKC och högstadiet.

I vuxensimskolan är det en majoritet av invandrare som deltar.

Hammargården

I Hammargårdens verksamhet är ca 50% ungdomar med invandrarbakgrund.

Dessutom arrangeras tjejkvällar (dans), där majoriteten av deltagarna har invandrarbakgrund. Verksamheten på Hammargården är totalintegrerad mellan svenska ungdomar och ungdomar med invandrarbakgrund.

Biblioteket

Tillhandahåller ett brett utbud av litteratur på invandrar språk. Detta är prioriterade grupper i KUF:s målformuleringar 2009.

De har kontinuerliga visningar av bibliotekets utbud, samt konsumentupplysning för SFI-elever.

I samverkan med SISU har ett spännande projekt "I rörelse" genomförts i föreningen Svensk-Bosnisk Idrottsförening i Hillerstorp under 2009.

Utställning från den internationella föreningen "Olika vänner" har under 2009 visats på biblioteket.

Fritidskontoret

Ger årliga bidrag till alla registrerade föreningar i Gnosjö kommun som kan påvisa att de är verksamma. Detta gäller då även föreningar med invandraranknytning.

Kommunkansliet

- Information i SFI-klasser från budget och skuldrådgivningen
- Rundtur/informationsmöte för samtliga nyinflyttade i Gnosjö kommun
- Spec. inbjudan till föreningar med invandraranknytning till Medborgarpanelen

BUN

- SFI-utbildning för vuxna, integrerad och yrkesinriktad, kontinuerlig antagning, individuell utifrån tidigare erfarenheter. Många moment med vardagskunskap, ex hemkunskap, bank, mm. En gedigen plan finns för hur arbetet bedrivs.
- Företagsförlagd utbildning, kopplad till arbetsuppgifter. Vuxenutbildning.
- Aktivt arbete i skolorna med mångfaldsprojekt.
- Mångfaldsdialog, en åtgärdsplan för mångfaldsarbetet inom Gnosjö skolor är framtagen för att skapa bättre förutsättningar inom skolan.
  1. Alla lärare ska ha kompetensutveckling med tonvikt på de mest frekventa invandrargruppernas kulturella bakgrund.
  2. Inkludering/samverkan, Föräldrar till invandrarelever ska få information på sitt eget modersmål.
  3. Väl fungerande mottagning. Rutinerna ska vara kända av alla och leda till ett positivt, strukturerat och väl fungerande bemötande.
  4. Sv2 undervisningen ska var behovsanpassad.
  5. Modersmållärares kompetens höjas. Studiestöd införs.
  6. Språkträning, medveten från förskola till gymnasiet. Satsning på kompetensutveckling i Sv2 hos lärarna.
  7. Ökas tillgänglighet av litteratur på modersmålen.
- Dokument översätts till de mest frekventa språken
- Aktiviteter genomförs på skolor
- Nyantagna riktlinjer för mottagning av nyanlända elever

Hylte kommun

Barn- och ungdomskontoret

- Svenska som andra språk
- Modersmålsundervisning.
- Öppna förskolans verksamhet tillgänglig för alla.

Omsorgskontoret

- Inom omsorgskontorets verksamheter hanteras alla lika utifrån de lagar och regler som finns.
- Verksamheterna har tagit emot ett flertal sk språkpraktikanter – vissa av dem har därefter fått möjlighet att arbeta inom verksamheterna.
- Omsorgskontorets verksamheter anställer utifrån kompetens och personlig lämplighet på alla tjänster.
- Verksamheterna försöker, där det är möjligt, att anpassa personalen till omsorgstagarens språkbehov och kulturella behov/bakgrund.
- På Realgatan 3B har en lista på "händelser vid olika högtider" tagits fram, för att medarbetare med utländsk bakgrund ska få kunskap om och förståelse för den svenska kulturen och de svenska högtiderna. Kunskap leder till att alla medarbetare kan känna sig delaktiga vid förberedelser och firande.

Hyltebostäder

- Vi försöker skapa personliga kontakter med våra hyresgäster både svenskar och invandrare.
- Vi besöker våra nyanlända invandrare tillsammans med tolk för att efterhöra vad vi kan hjälpa till med.
- Hyltebostäder har ingen egen policy för integration av nyanlända och ej heller Hylte kommun.
- Jag tycker att vi borde diskutera vad vi kan göra för att gemensamt förbättra integrationen i Hylte.

Svenljunga kommun

Socialförvaltningen.

Vård och omsorg:

1. Inom äldreomsorgen har man haft personer som gjort "språkpraktik".
2. Verksamheten strävar efter mångfald vid alla anställningar och man tänker utifrån perspektivet att man skall kunna tillmötesgå brukarnas behov av att kunna tala sitt hemspråk med den som utför vården och omsorgen.
3. Samverkansprojekt med Internationella föreningen
4. Samverkan med Röda korset, projektet "Bli en kompis"

Hälso och sjukvård

1. Rehab avd 3 har haft "språkpraktikanter"
2. Verksamheten strävar efter mångfald vid alla anställningar och man tänker utifrån perspektivet att man skall kunna tillmötesgå brukarnas behov av att kunna tala sitt hemspråk med den som utför hälso och sjukvårdsuppgifter.

Individ och familjeomsorg

1. Sommarveckorna som erbjuds under sommaren riktas till barn där integrationsdelen utgör en viktig aspekt.

Socialförvaltningen
Ullabritt Martinson

Bostadsbolaget

Någon strategisk plan finns inte hos LF för att främja integration, däremot löser vi de uppgifter/uppdrag vi får av förvaltningarna ,KLF,BUN och Socialförvaltningen.

När det gäller bostadsbolaget Svenbo är svaret det samma som nedan!

Hans-Eric Olofsson
LFF o Svenbo

Bibliotekets, fritidsgården och Moga Fritids.

Biblioteket

Till folkbiblioteken i Svenljunga kommun är alla välkomna. Svenljunga bibliotek har ingen verksamhet som är specialriktad till besökare med utländsk bakgrund (flyktingstatus och frivilligt invandrade).

De verksamheter som utnyttjas mest av besökare med utländsk bakgrund är:

De publika datorerna som används för kommunikation och informationsinhämtning, t ex tidningsläsning på det egna språket.

Guldägget besöks av ett antal nyttjare med utländsk bakgrund för att träna svenska. Låxhjälpen besöks av ett antal människor med utländsk bakgrund.

Möjligheten att låna litteratur och lexikon på sitt eget språk

Studiebesök av SFI-grupper

Biblioteket fungerar som en plats i samhället där man kan träffas och trivas oavsett ras, hudfärg eller vad man kommer någonstans från i världen.

Moga Fritid

På Moga Fritid behandlas alla besökare och gäster lika. Vårt mål är att våra gäster skall känna sig sedda och välkomna till kommunens anläggning. Detta gäller alla människor som bor på vår planet.

Verksamhet som bedrivs vid önskemål är simskola för nyanlända svenskar, både barn och vuxna.

Fritidsgården

På fritidsgården behandlas alla besökare lika. Insatserna riktas till samtliga besökare oavsett kön eller etnisk härkomst.

Gert-Ove Elled
Kultur o Fritidschef

Återvinningscentral

På vår återvinningscentral har vi haft praktikanter med utländsk bakgrund för att träna på språket, då dom får kommunicera med kunderna. Vi har även använt oss av illustrativa bilder på skyltarna på återvinningscentralen för att förenkla informationen för alla besökare.

Fredrik Ekberg
Exploaterings- och
driftschef

AMI o MUE (Arbetsmarknad och integration samt Marknad och utveckling)

Vi på AMI och på MUE försöker via språkpraktik, vanlig praktik få våra deltagare att bli en naturlig del i vårt samhälle, vi jobbar med att få till en fadderverksamhet som visat sig vara lyckat för deltagarna som inte har svenska som sitt modersmål och kanske främst de som är kommunplacerade. Vi är behjälpliga i att introducera till föreningslivet för de som har dessa intressen.

Vad gäller projekt är det en ansökan inne om att få till en vintagebutik som lämpar sig till kvinnor och med en viss inriktning till våra flyktingar/ungdomar etc.

Sammantaget kan sägas att med fadderverksamheten riktar vi oss mot samtliga kommuninvånare.

Jonas Widerström
Chef MUE o AMI

Personal

När det gäller arbetet inom organisationen så har vi under hösten tagit fram en alldeles ny Likabehandlingspolicy som är beslutad i Kommunfullmäktige 2009-09-28. Arbetet med implementeringen i organisationen pågår.

Sonja Mozwe Rosell

Barn- och utbildningsförvaltningen

För barn- och utbildningsförvaltningen ingår integrationen som en viktig del i verksamheten. Arbetet med mångfald och integration är ständigt närvarande. Vi har ett ansvar att målinriktat arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett om det handlar om kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Om detta finns att läsa i varje skolas likabehandlingsplan.

Förskolan

I förskolan pågår ett utvecklingsarbete kring flerspråkighet. Förskolans läroplan lyfter fram arbetet med kulturell mångfald och modersmål. Flerspråkiga barn har rätt till både familjens språk, ett eller flera, och till det svenska språket. Arbetet med att ta fram en lokal handlingsplan för flerspråkighet pågår. Handlingsplanen ska vara en grund för förskolornas arbetssätt i mötet med barn med annat modersmål än svenska. Målet är att förskolornas arbete lägger grunden för flerspråkighet.

Till föräldrar med flerspråkiga barn delas broschyren "Två språk eller flera?" ut. Broschyren finns på ett antal språk och ger råd till flerspråkiga familjer.

På de förskolor där det finns flerspråkig personal som talar barnets språk utnyttjas detta i verksamheten.

Grundskolan

Modersmålsundervisning

I skollagen finns bland annat bestämmelser som säger att elever har rätt till sitt modersmål. Detta tillgodoser vi med modersmålsundervisning och studiehandledning i 7 olika språk. I dagsläget är dessa språk; bosniska, serbiska, kroatiska, romani, dari, spanska och arabiska. Eleverna får även studiehandledning på modersmålet. Detta sker genom lärarna i modersmål, SvA, klassläraren och övrig undervisande personal.

Förberedelseklass

För nyanlända invandrabarn i grundskoleåldern finns en förberedelseklass. Förberedelseklassen är lokaliserad i centralorten, men har hela kommunen som upptagningsområde. Verksamheten syftar till att slussa in nyanlända invandrarelever i den svenska skolan. Alla nyanlända elever går 6-8 veckor i förberedelseklassen. Under denna period görs en allsidig kartläggning av eleven för att få kännedom om elevens kunskaper i svenska språket, elevens skolhistoria och elevens erfarenheter. Utifrån bedömningen, beslutas i samråd vilken hemklass eleven ska tillhöra. En planering görs för i vilken utsträckning eleven ska delta i hemklass respektive förberedelseklass. Varje elev har en individuell utvecklingsplan och ett åtgärdsprogram.

De övergripande målen för verksamheten är att:

- eleverna ska ges möjlighet att nå grundskolans mål i en inkluderande verksamhet

- eleverna har en lugn start i den svenska skolan och har en trygg lärandemiljö
- eleverna känner gemenskap med andra elever på skolan
- eleverna så snabbt som möjligt tillägnar sig det språk de behöver både i och utanför skolan
- eleverna stärker sin självkänsla

Tanken är att eleverna genom förberedelseklassen snabbt ska slussas in i den ordinarie verksamheten. Elevens deltagande i hemklassen ökar successivt allteftersom svenskundervisningen går framåt. Målet med förberedelseklassen är att eleverna så snart som möjligt med stöttning ska kunna integreras i den ordinarie verksamheten. Hela tiden stöds eleven av aktiviteter såsom SvA och hemspråksundervisning.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningsverksamheten bedriver undervisning i svenska för invandrare (sfi) samt har uppdragsutbildningar för AMI i datorkunskap och matlagning.

Kulturskolan

Kulturskolan är öppen för alla elever i grund- och gymnasieskolan i Svenljunga kommun. Alla elever får samma information om verksamheten. De elever som går i förberedelseklass får, förutom skriftlig information, en muntlig genomgång där den ordinarie klassläraren på ett lättförståeligt sätt förklarar vad Kulturskolan innebär.

Kulturskolan har även undervisning i drama och musik i förberedelseklassen och Kulturskolans lärare möter därigenom alla nyanlända barn med utländsk bakgrund som kommer till kommunen. Kulturskolan har ett flertal elever med utländsk bakgrund som dansar, spelar teater, sjunger eller spelar ett instrument.

Kulturskolans informationsblad och anmälningsblankett finns endast på svenska och undervisningen sker inte heller på några specifika folkmusikinstrument från olika länder. Avgifterna på Kulturskolan kan också innebära att integrationen för vissa elever försvåras.

/sammanställt av Åse-Marie Hage
med hjälp av rektorerna och specialpedagogen
för förskolan

Tranemo kommun

Integration – vad gör Tranemo?

Tranemobostäder AB

Kommunens bostadsbolag arbetar för att främja integration på följande sätt:

- Vi är behjälpliga med boendet i kommunen.
- Vi samarbetar ofta med Berina och Paula, flyktingsekreterarna på IFO för att tillsammans finna det boendet som är mest lämpligt till kommande familj eller ensamstående. Visning görs först tillsammans med Berina eller Paula för godkännande av lägenheten. Därefter, när hyresgästerna kommer till TranemoBostäder för inflyttning, görs en introduktion med hyresgästerna + IFO + tolk. Informationen som ges vid detta tillfälle är allmänt om boendet. Vem som är bovärd (vaktmästare), hur man når oss, vaktbolag Securitas, tvättstugor, sophanteringen, vårt miljöarbete på TranemoBostäder osv. Vi hjälper även till med info om bredband, telefoni och vad som gäller vid paraboluppsättning. Vi ger även information om vad som finns på just den orten man ska bo. (Bank, skola, affär, kommunikationer, fritid).
- TranemoBostäder gör även punktinsatser tillsammans med hyresgästföreningen i vissa bostadsområden för att förtydliga den första boendeinformationen ytterligare. Speciellt när boendet inte fungerat tillfredställande tillsammans med övriga hyresgäster/grannar.
- Övrig invandring kan vara ett samarbete med t. ex ett företag som finns i Tranemo Kommun som ska anställa personal från annat land. TranemoBostäder gör där en lägenhetsvisning i samband med anställningsintervjun för att ge personen olika alternativ när det gäller boendet i vår kommun. Vi försöker då ge ett helhetsintryck om vad Tranemo som kommun kan erbjuda utöver arbetet och boendet. Exempel: barnomsorg, äldreomsorg, föreningsliv osv. Den enda skillnaden med en invandringsintressent är att man ägnar mera tid med information om oss i kommunen. I övrigt, när det gäller de vanliga rutinerna som gäller inför en kontraktskrivning och ett lägenhetsboende så behandlas dessa intressenter lika som övriga.
- Projekt görs där uthyrningen på TranemoBostäder är behjälplig med boendeinformation vid lektioner på SFI (samarbete med Susanne Norén).
- TranemoBostäder finns även med i arbetsgruppen LÖK (Lokal överenskommelse om en samlad introduktion för asylsökande och flykting sam andra nyanlända invandrare).

Bildningsförvaltningen

Inom bildningsförvaltningens ordinarie undervisning finns internationell klass, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet i syfte att stärka integrationen. Dessutom har bildningsnämnden ansvar för Sfi- (svenska för invandrare) undervisningen.

I samverkan med socialförvaltningen driver bildningsförvaltningen ett projekt "Kom In", som vänder sig till kommunplacerade flyktingar. Syftet med projektet är att underlätta flyktingarnas integration i det svenska samhället.

Kulturskolan driver ett projekt med musikundervisning för asylelever. Projektet finansieras av Röda Korset.

Socialförvaltningen

Socialnämnden har enligt sitt reglemente ansvarar för kommunens integrationsverksamhet. Socialförvaltningen ansvarar för kommunens flyktingmottagning.

I samverkan med bildningsförvaltningen driver socialförvaltningen projektet Kom In, som redovisas ovan.

Socialnämnden har beviljat Finska föreningen projektmedel för ett projekt angående bibehålla hälsa för äldre invandrare.

Socialförvaltningen har utrett behovet av äldreomsorg för finskspråkiga.

Kommunstyrelseförvaltningen

I anslutning till det årliga nationaldagsfirandet 6 juni hälsas nya svenska medborgare välkomna.

Kommunen har en samverkan med stadsdelsförvaltningen Lärjedalen i Göteborg ang. erbjudande om arbete och bostad för arbetslösa inom stadsdelen.

Inom området sysselsättningsåtgärder arbetar Tranemo med Samordningsförbundet för att stärka arbetslösas möjligheter att komma in på/återvända till arbetsmarknaden.

Överförmyndarverksamheten och informationsinsatserna bidrar till att underlätta integrationen i det svenska samhället.

Tranemo kommun har en handlingsplan för att främja etnisk mångfald. Syftet med handlingsplanen är att ta tillvara alla människors möjligheter i arbetslivet och öka kunskapen och förståelsen för människors likheter och olikheter. Ett målinriktat arbete för att främja etnisk mångfald i arbetslivet handlar om att skapa lika rättigheter och lika möjligheter i fråga om arbete, anställningsvillkor och utveckling i arbetet.

Kommunens etniska mångfaldsarbete skall följas upp genom att varje nämnd årligen, i samband med personalredovisningen, beskriver hur nämnden arbetat med att främja etnisk mångfald.

Tranemo har undertecknat den s.k. CEMR-deklarationen om jämställdhet. Genom att underteckna deklarationen har kommunen klargjort att fyra grundläggande principer är utgångspunkten för kommunens agerande i jämställdhetsarbetet.

Den andra principen i deklarationens del I säger:

- "För att jämställdhet ska garanteras måste flerfaldig diskriminering och andra missgynnanden bekämpas"

I jämställdhetsarbetet skall utöver könsdiskriminering följande beaktas, enligt deklarationen: diskriminering som har sin grund i ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller trosuppfattning, politisk eller annan uppfattning, tillhörighet till nationell minoritet, egendom, börd, funktionshinder, ålder, sexuell läggning eller socioekonomisk tillhörighet.

I anslutning till nationaldagsfirandet den 6 juni delar kommunen ut ett stipendium för motverkande av rasism och främlingsfientlighet. Stipendiets syfte är att lyfta fram goda exempel på aktiviteter som främjat integration och motverkat rasism och främlingsfientlighet. Mottagare av stipendiet kan t.ex. vara föreningar, skolklasser eller enskilda medborgare som arbetat aktivt med integrationsfrågor och antirasism.

Handlingsplan för att främja etnisk mångfald i Tranemo kommun

Bakgrund	<p>Sedan den 1 maj 1999 gäller lagen om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet inom nedanstående områden...</p> <p>Klicka för mer information >></p>
Definitioner	<p>Med etnisk tillhörighet avses att någon tillhör en grupp av personer som har samma hudfärg, nationalitet eller etniskt ursprung eller trosbekännelse...</p> <p>Klicka för mer information >></p>
Syfte	<p>I Tranemo kommun vill vi ta tillvara alla människors möjligheter i arbetslivet och öka kunskapen om och förståelsen för människors likheter och olikheter...</p> <p>Klicka för mer information >></p>
Målinriktat arbete	<p>Ett målinriktat arbete för att främja etnisk mångfald i arbetslivet handlar om att skapa lika rättigheter och lika möjligheter i fråga om arbete, anställningsvillkor och utveckling i arbetet.</p> <p>Klicka för mer information >></p>
Aktiva åtgärder	<p>A. Arbetsförhållanden B. Rekrytering C. Etniska trakasserier</p> <p>Klicka för mer information >></p>
Ansvar	<p>Chef/arbetsledare svarar för att anställda får kunskap om innehållet i denna plan. Varje nämnd och förvaltning ska bedriva ett aktivt målinriktat arbete för att främja etnisk mångfald...</p> <p>Klicka för mer information >></p>
Samverkan	<p>Arbetsgivare och arbetstagna ska samverka för att främja etnisk mångfald i arbetslivet. Sådan samverkan bör ske i det dagliga arbetet men kan även ske genom arbetsplatsträffar och genom samverkansgrupperna.</p>

Uppföljning

Varje nämnd ska i samband med årliga personalredovisningen beskriva hur den har arbetat med att främja etnisk mångfald.

Aktiva åtgärder

A. Arbetsförhållanden

- Vi ska gemensamt arbeta för att främja mångkulturella arbetsplatser och motverka främlingsfientlighet och rasism
- Arbetsklimatet ska präglas av tolerans gentemot olika individer och grupper
- Arbetsplats, arbetsorganisation och arbetsförhållanden ska utformas så att de lämpar sig för alla oberoende av etnisk tillhörighet.

B. Rekrytering

- Vid rekrytering ska vi uppmuntra att intresserade med olika etnisk bakgrund söker arbete
- Annonser och kravspecifikationer ska utformas så att ingen sökande uteslängs på grund av krav som inte är nödvändiga
- Vid rekrytering ska den sökande bedömas utifrån sina individuella förutsättningar utan hänsyn till etnisk bakgrund. Ett sätt kan vara att vid behov avidentifiera ansökningshandlingar
- Vi ska vara generösa med att ta emot praktikanter och praoelever med olika etnisk tillhörighet för att de skall känna sig betydelsefulla för er framtid kommunens verksamhet.

C. Etniska trakasserier

- Chefer/arbetsledare ska särskilt känna till vilka faktorer som bidrar till en arbetsmiljö som är fri från etniska trakasserier samt kunna upptäcka trakasserier. Chefer ska förmedla denna kunskap till sin personal när behov föreligger
- Anmälän om trakasserier ska utredas snarast och ingen får utsättas för repressalier på grund av anmälan
- Den som utsätts för trakasserier ska erbjudas opartiskt stöd från företagshälsövården
- För den som utsätter någon för trakasserier eller repressalier med anledning av anmälan om trakasserier kan få en disciplinpåföljd.

Ansvar

Chef/arbetsledare svarar för att anställda får kunskap om innehållet i denna plan. Varje nämnd och förvaltning ska bedriva ett aktivt mållinriktat arbete för att främja etnisk mångfald.

Det är viktigt med förebilder. Den politiska ledningens hållning till arbete med att främja etnisk mångfald i arbetslivet har stor betydelse liksom den allmänna inställningen bland chefer/arbetsledare och arbetskamrater.

Varje chef med personalansvar/ arbetsmiljöansvar har skyldighet att arbeta i enlighet med lagstiftningen och denna plan för att förebygga och motverka diskriminering och etniska trakasserier. Denne ska rapportera eventuella anmälningar om etniska trakasserier till sin förvaltningschef som sedan avgör hur anmälan ska utredas och av vem. I dessa ärenden ska förvaltningschefen samråda med kommunledningskontorets personalenhet.

Värnamo kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

Åtgärder som involverar hela förvaltningen

Vi har modersmålsundervisning i följande språk: antal elever:

Albanska	88
Arabiska	30
Bosniska	189
Kinesiska/mandarin/kantonesiska	17
Kroatiska	27
Persiska	7
Polska	15
Serbiska	23
Spanska	22
Vietnamesiska	54

En undervisningsgrupp i finska kommer att starta, där finns det 8 elever men i dagsläget ingen lärare att tillgå.

Eleverna och undervisningen i modersmål finns utspridd över kommunen. Störst koncentration finns på Apladalens rektorsområde 45,3% utlandsfödda eller med båda föräldrarna födda utomlands, i Rydaholms rektorsområde är siffran 19,2% och Gröndals rektorsområde 23,3%. Modersmålslärarna ger även studiehandledning till elever som bedöms ha ett sådant behov.

Förra året tog vi emot 43 direktanvändande flyktningbarn genom migrationsverket. Dessa kom i stor utsträckning till Rydaholm i ett första läge och flyttar de i stor utsträckning till Rörstorpskolan och Apladalsskolan.

Under åren 2006-2008 gjorde BU-förvaltningen en mycket stor satsning på mångfald i samverkan med Gnosjö kommun, Gislaveds kommun och myndigheten för skolutveckling. Det var ett stort antal kompetensutvecklingsdagar riktade till samtlig personal inom skolan som tog upp just mångfaldsfrågorna och integrationsfrågan. En riktad satsning mot skolledare med en omfattande utbildning ingick också. Lärare i modersmål och SSA fick ytterligare förstärkt utbildning. Inom SSA utbildades ett stort antal pedagoger i performanceanalys. På skolorna med ett stort antal utlandsfödda eller med båda föräldrarna födda utomlands initierades mångfaldsgrupper som arbetade med frågorna i ett mera lokalt perspektiv.

En riktad kurs i Svenska som andraspråk omfattade 15 av våra lärare. Arbetet med mottagandet av nyanlända flyktingar systematiserades och ett pedagogiskt program och en översättningspool organiserades. Skolbiblioteken förstärktes med en stor mängd litteratur på de största invandrarspråken.

Finnvedens gymnasium

På skolan finns en integrationsgrupp som träffas varje månad eller om det finns särskilda behov. Gruppen leds av Gymnasiechefen Bernt Ralfnert. I år har vårt inre arbete fokuserat kring hur ska vi förbättra skolmiljön ännu mer i dagens verksamhet. Vi har ett omfattande åtgärdsprogram för att främja Integrationsfrågor i skolan. Vi

informerar nya elever med invandrarbakgrund som kommer från grundskolan om det nya samhället och gällande regler (skrivna och/eller oskrivna) som man inte är medveten om innan man råkar hamna i vissa situationer. Men först måste personal och andra elever betrakta invandrarelever som likvärdiga medlemmar i samhället. I år satsar vi på både integration och identitet för att kunna minska fördomar, segregering och kulturkollision i skolan. Vi har en viktig uppgift när det gäller att förmedla hos varje elev, att i skolan möter vi gamla och nya kulturer som har svårt för varandra och som tillhör de elevernas värld oavsett etnisk eller kulturell bakgrund. Jämfört med situationen för några år sedan har resultatet varit väldigt positiva med den nya sociala och öppna ledarstilen på skolan. I framtiden ska vi jobba efter tydliga mål på kort och långt sikt så att skolelever kan förstå skolans roll i elevernas utveckling och integration.

I arbetet med integrationsfrågor ute i samhället försöker jag genom föreningslivet få ungdomarna att vilja bli en viktig del av ett typiskt svenskt vardagsliv. Vi försöker att hjälpa invandrarungdomar med alla frågor och problem som kan uppstå. Det skulle kosta staten mycket mer pengar om ungdomar med utländsk bakgrund vänder sig direkt till myndigheterna när de behöver hjälp. Samtidig försöker vi att minska utanförskapet och underlätta deras inkludering i samhället. En del av jobbet är informationen om projektet "Ung och Vuxna" som enligt mig fungerar väldigt bra. Genom samtal med invandrarungdomar kan deras kontakter med projektet underlättas på ett bra sätt för att skapa praktik och jobbchansen. Ibland samarbetar vi med polisen och andra myndigheter, det blir extra viktigt att de arbetar fördomsfritt. Ungdomar med invandrarbakgrund uppmuntras att inte skapa sina egna grupper. Då det medför en ökad risk för konflikter i samhället. En viktig uppgift har varit att genom att identifiera de spänningar och slitningar som finns mellan olika etniska grupper som skulle utvecklas till konflikter samt hitta sätt att undvika dessa. Stor hjälp vad gäller utarbetet på helgkvällar har varit skolans och Förvaltnings insatser i projektet med inriktning på integration.

På Finnvedens gymnasium finns även ett projekt som har finansiering från länsstyrelsen och som syftar till att förhindra hedersrelaterat våld.

På Finnvedens gymnasium finns det en klass IVIK för nyanlända flyktingar/invandrare, idag består gruppen av cirka 10 elever.

Rydaholm

I Rydaholm har man tagit emot nyanlända flyktingar och på Rydaholms skola finns det en särskild grupp, en förberedelseklass för nyanlända flyktingbarn. Eleven börjar i förberedelseklassen men från och med dag ett får eleven en klassplacering i den ordinarie undervisningen. Eleverna går succesivt från förberedelseklass till att delta i den ordinarie undervisningen.

Flera arbetslag har mångkultur som prioriterat område.

En pedagog träffar invandrabarnen och pratar med dem en gång per vecka.

På Rydaholms rektorsområde har man handplockat en personal som arbetar med att hjälpa och integrera invandrabarnen i skolan. Det finns långt framskridna planer på att på skolan ha handledning för personalen med en expert på posttraumatiskt stressyndrom eftersom många av de nyanlända barnen har med sig traumatiska erfarenheter från krig och konflikter i hemlandet.

Övriga rektorsområden

Man försöker fördela barn från olika kulturer när man klassplacerar, men det är inte alltid så lätt, då det är bra att klasskamrater bor nära varandra. Det känns som att barnen integreras rätt snabbt hos oss ändå genom det dagliga värdegrundsarbetet.

Viktigt är att vi har ett proffsigt mottagande av elever och föräldrar när de kommer. Vi följer de intentioner som fastställdes i mångfaldsprojektet. Våra ssa-lärare är mycket angelägna om att introduktionen ska bli bra.

Modersmåslärarnas verksamhet

- I arbetet som modersmåslärare jobbar de mycket tillsammans med föräldrar och det blir en aktiv integrationsprocess
- Nätverk av föräldrar som träffas 1-2 gånger i månaden, där man diskuterar hur det fungerar i Sverige, vad som händer i kommunen, hur den politiska processen ser ut, man kan ställa frågor och det sker en diskussion
- Cirklar med tidningsläsande
- Specialriktad information vid politiska val
- Språk café i Cupolen
- Modersmålsdagen
- kulturmöten i Rydaholm
- Kvinnoförening " Kvinna 99" där det sker möten och där man diskuterar integrationsfrågorna

Omsorgsförvaltningen

Vi anställer gärna (om man uppfyller alla andra krav för anställning) med utländsk härkomst för att få in fler språkgrupper i vården.

Vad gäller personal tar vi emot språkpraktikanter från arbetsmarknadsenheten, de deltar i omsorgsarbetet och övar samtidigt språket.

Vad gäller brukare planerar vi individuellt efter de behov de har precis som för alla som får insatser av oss.

Kommunledningskontoret

Personalavdelningen ansvarar för att hålla frågan om mångfald i arbetslivet aktuell. I riktlinjer och i personalhandboken för kommunens chefer framhävs vikten av att ha mångfalds- och jämställdhetsperspektiv på personalarbete och integrera frågorna i det löpande arbetsmiljöarbetet.

Personalavdelningen ansvarar också för arbetsmiljöutbildning för nya chefer och skyddsombud. En del i utbildningen handlar om mångfald, jämställdhet och diskriminering. Syftet är att deltagarna ska få kunskap om vikten av att arbeta med frågorna.

Vi kommer att lägga in Google translate på externa hemsidan. Det innebär att man kan få texterna översatta till ett antal olika språk. Visserligen direktöversatt, så det blir inte 100-procentigt men det ger en hel del.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Vår lagstiftning, liksom våra projekt, tillämpar vi likartat för alla. Den information som ges om systemet för aktuella ärendetyper ägnas speciell uppmärksamhet när så erfordras.

Vi har anställda med utländsk bakgrund som kan hjälpa till med sin språkkunskap.

Vi har också införskaffat ett antal språklexikon samt det speciallexikon som finns för bygg- och planeringssektorn (finns bara på engelska).

Fritidsförvaltningen

Vår ungdoms/ Fritidsgårdsverksamhet har i sig många delar av integration, även om vi inte önskar uttala det så. Det är nog därigenom vi främjar frågan mest.

Genom stöd till föreningslivet har vi också ett visst hänsynstagande i frågan, men även där inte uttalat så att det finns särskilda bidrag för ändamålet.

Samverkan mellan BUN- Medborgarförvaltningen-Fritid i Fältgruppen arbetar med ungdomsfrågor.- Så även föreningsmedverkan i kvällsvandringar i centrala Värnamo fredagar-lördagskvällar och nätter.

Tekniska kontoret

Produktionsavdelningen har under fem veckor haft miljöpraktik för en invandrare från Ecuador.

I lokalplaneringsgruppen har behandlats mottagande av flyktingsbarn. Förslag från kontorets sida var inkvartering på Östboskolan. Göran Malm har avvisat behovet. Kontakt med medborgarförvaltningen hålls kontinuerligt.

Medborgarförvaltningen

Projekt som kallas för VIV (Värnamo internationella vänner). Det är ett kontaktskapande nätverk av personer som redan etablerat sig i kommunen och de nyanlända flyktingarna.

Vi stödjer också Kulturnämndens verksamhet Läsa och Växa.

F.n. pågår en satsning inom vårt introduktionsprogram som är döpt till "Att öppna nya dörrar" och där vi bl a tar upp värdegrundsfrågor och andra nycklar till det svenska samhället.

Återkommande varje år är "Steget in i Värnamo" som är en fördjupad samhällsinformation för våra nya kommuninvånare (dock inte helt nyanlända beroende på språkfärdigheter).

Varje nyanländ invandrare/flykting genomgår en heltidsintroduktion bestående av SFI kombinerat med praktik och/eller praktisk inläring av svenska. Denna introduktionsperiod är i normalfallet två år men kan förlängas ytterligare om självförsörjningsmålet hägrar alldeles efter eller i samband med avslutad introduktion.

Vi bedriver också såväl extern som intern information om invandrarsituationen i kommunen. Inom skolan område speciellt men även Folhögskola, Rotary och arbetsplatser erhåller information.

Vi har också ett Invandrarråd som varje år sammanstrålar fyra gånger och som består av representanter från de olika invandrarorganisationerna i kommunen samt politiker från olika nämnder. Invandrarrådets möten protokollförs och dess protokoll läggs ut på kommunens hemsida.

Att öppna nya dörrar är ett länsövergripande projekt med anslag från Migrationsverkets strukturella medel. Värnamo har dock på ett tidigt stadium varit med och ställt sig positiv till det.

Till sist; Vi har också antagit ett Integrationspolitiskt program i kommunen. (Kf 2005-02-24)

Kulturförvaltningen

Inköp av medier på utländska språk, både barn och vuxen, med tyngdpunkt på de språkgrupper som förekommer i kommunen. Tillgång till ett stort antal utländska tidningar och tidskrifter på nätet via Library Press Display.

Fjärrlån/vandringsbibliotek från Internationella biblioteket i Stockholm

Minibibliotek till förskolor med ett urval barnböcker på förekommande hemspråk.

Tvåspråkiga bokpaket för barn finns att låna på biblioteket (samma bok på svenska + annat språk).

Föreläsningsserien "Steget in i Värnamo" varje höst med en serie föreläsningar om det svenska samhället med föreläsare från t ex Försäkringskassa, sjukvård, polis, bostadsbolag mm allt för att få inblick i hur det svenska samhället fungerar. Föreläsningsserien arrangeras i samband med Medborgarförvaltningen och riktar sig till nyanlända invandrare.

Regelbundna träffar på bibliotekets initiativ med modersmåslärare + arrangerande av Modersmålsdagen i februari då barn framträder i Cupolen med ett program med diktläsning, drama, sång mm på sitt hemspråk.

Tygpåsar med svenska barnböcker iordningställs och byts ut av biblioteket för att finnas på förskolor, tänkta att sedan lånas hem av föräldrar.

Riktad verksamhet med läsprojekt/författarbesök etc på de skolor där flest barn med invandrabakgrund går (Mossle och Rörstorp)

Språkcafé varje onsdag på biblioteket i samarbete med Värnamo Internationella Vänner och Röda korset. Ett tjugotal personer har med start i september 2009 träffats på Värnamo bibliotek varje onsdag för att träna svenska.

Internationell bokvagn som rullas på bokbussen på de turer då många med invandrabakgrund lånar.

Kulturmötesdagar har ordnats vid ett par tillfällen på biblioteket på initiativ av medlemmar i Värnamo Internationella Vänner

Värnamo Näringsliv (bolag)

I princip gör vi precis samma som för svenskfödda invånare - med det lilla extra som behövs:

- Individuella samtal med utrikes födda som vill starta eget företag. Ibland med tolk, ibland med större fokus på hjälp till ifyllande av blanketter/affärsplan.

- Går med på möten med myndigheter och banker i samband med uppstart av verksamhet.

- Har introduktionsföreläsningar inom området att starta och driva eget företag i Sverige på Komvux och SFI med flera tolkar som oftast.

- Arrangerar föreläsningar/träffar på andra språk inom t.ex bokföring och med näringsidkare med utländsk bakgrund.

- Håller kontakt med kulturella och etniska föreningar.

- Har kontakt med sociala myndigheter i samband med flyktingars möjligheter till att starta eget/jobba med detta.

- Håller kontakten till media varm när det gäller att lyfta fram företagareandan och resurserna hos utrikesfödda.

- Ser till att kvinnliga företagare, född i utlandet, blir medlem av vårt kvinnliga nätverk.

Finnvedsbostäder (bolag)

För nyanlända har vi genomgång med tolk och Invandrarbyrån.

Vi har information med dom som läser SFI två gånger om året.

När vi skriver kontrakt har vi genomgång av kontraktet och information om det nya boendet.